

לקט ידיעות – ספטמבר-אוקטובר 2024

חוקרות התכנית: **אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך**, **ד"ר תמי קנר**

עורך הלקט: **סתיו שם-טוב**; צוות המחקר: **נועה קדמון**

ידיעות מתוך ישראל

ספטמבר

בג"ץ 1711/24 **התנועה למען איכות השלטון נ' שר המשפטים**
ב-8 בספטמבר **קבע** בג"ץ כי על שר המשפטים לכנס את הוועדה לבחירת שופטים לשם מינוי נשיא קבוע לבית המשפט העליון, לאחר שמשרה זו נותרה בלתי מאוישת מאז פרישת הנשיאה אסתר חיות באוקטובר 2023.

בג"ץ 4268/24 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר הביטחון**
ב-18 בספטמבר **קיבל** בג"ץ עתירה בנוגע לתנאי הכליאה במחנה "שדה תימן" בו כלואים מחבלים מארגוני הטרור ברצועת עזה, והוציא צו מוחלט המורה למדינה להבטיח כי החזקת הכלואים במתקן תעמוד בדרישות הדין.

בג"ץ 3289/24 **סנא דקא נ' קובי יעקובי, ממלא מקום נציב שירות בתי הסוהר**
ב-30 בספטמבר **דחה** בג"ץ את עתירת בני משפחת המחבל וליד דקה, שביקשו לקבל את גופתו לקבורה לאחר שנפטר בכלא בישראל. בית המשפט קבע כי החזקת גופתו בידי המדינה לא חורגת ממתחמי הסבירות והמידתיות, בין היתר בשל היות דקה סמל בעיני ארגוני הטרור הפלסטיניים והאפשרות כי גופתו תשמש "קלף מיקוח" במשא ומתן להחזרת גופות חיילי צה"ל ואזרחים ישראלים המוחזקים ברצועת עזה.

אוקטובר

ב-2 באוקטובר **הכריז** שר החוץ, ישראל כ"ץ, על מזכ"ל האו"ם, אנטוניו גוטרש, כאישיות בלתי רצויה בישראל ואסר על כניסתו לשטחה. בתגובה למהלך, **פרסמה** מועצת הביטחון של האו"ם, בשם כל חבריה, הצהרת תמיכה בגוטרש ובגופי האו"ם.

ב-28 באוקטובר התקבלו בכנסת, ברוב של 92 חברי כנסת מול 10 מתנגדים, שני חלקיו של "חוק להפסקת פעילות אונר"א בשטח מדינת ישראל התשפ"ה-2024" (**חלקו הראשון של החוק**; **חלקו השני של החוק**). החוקים אוסרים על כל פעילות של אונר"א בשטח הריבוני של מדינת ישראל ועל

גורמים ישראלים לקיים כל מגע עם אונר"א או עם גורמים מטעמה. מדינות רבות, בהן [ארה"ב](#), [בריטניה](#) וכן גם [האיחוד האירופי](#), כמו גם [ארגונים בינלאומיים](#) ביקרו בחריפות את המהלך, והיו שקראו להשעיית ישראל מהאונ"ם.

ידיעות בינלאומיות הקשורות לישראל

ספטמבר

ב-3 בספטמבר [חשף](#) משרד המשפטים האמריקאי כתבי אישום שהוגשו בארה"ב נגד שישה מבכירי ארגון הטרור חמאס, בהם יחיא סינוואר, איסמעיל הניה, מוחמד דף, חאלד משעל, מרוואן עיסא, ועלי ברכה, בגין חלקם במתקפת ה-7 באוקטובר.

ב-2 בספטמבר [הודיע](#) שר החוץ של בריטניה, דיוויד לאמי, על השעיה של 30 מתוך 350 רישיונות ייצוא הנשק לישראל במדינה, בשל "סיכון ברור" שעלול להיעשות בהם שימוש שיוביל להפרות חמורות של דיני המלחמה ושל כללי הייצוא האסטרטגי של בריטניה.

ב-9 בספטמבר [פורסם](#) כי בית המשפט העליון של הודו דחה עתירה ציבורית שביקשה לעצור את ייצוא הנשק לישראל במהלך העימות בעזה, בנימוק כי מדובר בסוגיה של מדיניות חוץ שאינה בסמכותו של בית המשפט.

ב-10 בספטמבר הודיעה שרת החוץ של קנדה, מלאני ג'ולי, על השעיית 30 רישיונות לייצוא נשק לישראל.

11 בספטמבר, [The Times of Israel](#).

ב-12 בספטמבר [הגישה](#) צ'ילה לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ), הצהרת התערבות בהליך שיזמה דרום אפריקה נגד ישראל מכוח אמנת הג'נוסייד.

ב-18 בספטמבר [אימצה](#) העצרת הכללית של האו"ם החלטה, המעגנת את חוות הדעת המייעצת של בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) בדבר "חוקיות המדיניות והפעולות של ישראל בשטחים הפלסטינים הכבושים" מחודש יולי, וקובעת צעדים אופרטיביים ליישומה. בין היתר מורה ההחלטה לישראל לסגת ללא דיחוי מ"השטחים הפלסטינים הכבושים" ולכל המאוחר בתוך 12 חדשים וקוראת למדינות להטיל אמברגו נשק על ישראל בנסיבות בהן יש חשד סביר שהנשק ישמש את ישראל בשטחים אלו. ההחלטה התקבלה ברוב של 124 מדינות, לעומת 14 שהתנגדו, ו-43 מדינות נמנעו. את טיוטת ההחלטה הגישה הנציגות הפלסטינית לאו"ם, לאחר שבמאי האחרון שודרג מעמדה במוסדות האו"ם.

ב-20 בספטמבר [הגישה](#) ישראל את [עמדתה](#) הרשמית לבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) בעניין סמכות בית הדין להוציא צווי מעצר לראש ממשלת ישראל, בנימין נתניהו ושר הביטחון, יואב גלנט, בצד [בקשת](#) יידוע מראש אודות ביצוע פעולות חקירה מכוח סעיף 18(1) לאמנת רומא.

אוקטובר

ב-2 באוקטובר הגישה רפובליקת המלדיביים לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) הצהרת התערבות בהליך שיזמה דרום אפריקה נגד ישראל מכוח אמנת הג'נוסייד.

ב-5 באוקטובר קרא נשיא צרפת, עמנואל מקרון, לעצירת אספקת נשק לישראל שמשמש אותה בלחימה ברצועת עזה ובלבנון. בהמשך לכך, ב-15 באוקטובר פורסם כי צרפת אסרה את השתתפותן של חברות ישראליות בתערוכת הנשק הבינלאומית בפריז, יורוניבל (Euronaval). בתגובה למהלך, עתרו התאחדות התעשיינים, מספנות ישראל ולשכת המסחר צרפת-ישראל לבית המשפט בפריז, אשר לפי פרסומים מה-30 באוקטובר, קיבל את העתירה והתיר את השתתפותן של חברות ישראליות בתערוכה.

ב-9 באוקטובר הגישה בוליביה לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) הצהרת התערבות בהליך שיזמה דרום אפריקה נגד ישראל מכוח אמנת הג'נוסייד.

ב-10 באוקטובר פורסם דו"ח שהגישה "ועדת החקירה הבינלאומית העצמאית של האו"ם בנוגע לשטחים הפלסטינים הכבושים" לעצרת הכללית של האו"ם, אודות "הטיפול בעצורים ובבני ערובה והמתקפות על מתקנים רפואיים ואנשי סגל רפואי מאז ה-7 באוקטובר 2023".

ב-15 באוקטובר הטילה ממשלת בריטניה סנקציות על 3 מאחזים בלתי חוקיים ביהודה ושומרון, ועל 4 ארגונים שתמכו באלימות כלפי פלסטינים, בהם ישיבת עוד יוסף חי ביצהר, ארגון "השומר יו"ש", ארגון "תורת לחימה" וארגון "אמנה".

ב-18 באוקטובר פרסמה "ועדת החקירה הבינלאומית העצמאית של האו"ם בנוגע לשטחים הפלסטינים הכבושים", חוות דעת משפטית אודות יישום חוות הדעת המייעצת של בית הדין הבינלאומי לצדק בדבר "חוקיות המדיניות והפעולות של ישראל בשטחים הפלסטינים הכבושים".

ב-18 באוקטובר פורסם כי התביעה הפדרלית בבליה פתחה בחקירה פלילית נגד חייל צה"ל אשר מחזיק באזרחות בלגית בגין חשדות לביצוע פשעי מלחמה ברצועת עזה.

19 באוקטובר, Jerusalem Post.

ב-21 באוקטובר פורסם כי ארה"ב פתחה בחקירה אודות "כוח 100", היחידה הצה"לית שאחראית על תפעול מתקן הכליאה במחנה שדה תימן, בגין הפרת זכויות אדם ופגיעה בעצירים.

21 באוקטובר, Reuters.

ב-25 באוקטובר פורסם כי יוליה מוטוק, שופטת בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) מרומניה, שמילאה את תפקיד נשיאת הרכב ערכאת קדם המשפט הבוחן את בקשת התובע להוציא צווי מעצר במסגרת החקירה אודות "המצב בפלסטין", הוחלפה בשופטת בטי הוהלר מסלובניה עקב בעיות בריאותיות.

ב-28 באוקטובר [הגיש](#) דרום אפריקה לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ), תזכיר המרכז ראיות התומכות, לשיטתה, בטענה שישראל מבצעת רצח עם בעזה.

ידיעות בינלאומיות כלליות

ספטמבר

ב-2 בספטמבר [ביקר](#) נשיא רוסיה, ולדימיר פוטין, במונגוליה, מדינה חברה בבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC), מבלי להיעצר, זאת חרף צו המעצר שהוצא נגדו בבית הדין. בהמשך לכך, ב-24 באוקטובר [קבעה](#) ערכאת קדם המשפט של ה-ICC כי מונגוליה כשלה מלשתף פעולה עם בית הדין מכוח חברותה באמנת רומא, והפנתה את העניין לאספת המדינות החברות.

ב-3 בספטמבר [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECHR) כי רוסיה הפרה את האמנה ופגעה בטוהר הבחירות במדינה בכך שמנעה מפוליטיקאי מהאופוזיציה להתמודד בבחירות לבית התחתון של הפרלמנט בגין השתתפותו בה הפגנה בה השתתף יושב ראש האופוזיציה לשעבר, אלכסיי נבלני, שמטהו סווג על ידי רוסיה כ"ארגון קיצוני".

ב-5 בספטמבר [פתחה](#) מועצת אירופה לחתימה, את "האמנה בנושא בינה מלאכותית, זכויות אדם, דמוקרטיה ושלטון החוק". מדובר באמנה הבינלאומית הראשונה שנועדה להסדיר באופן מחייב את תחום הבינה המלאכותית. באותו היום, [חתמה](#) ישראל על אמנה זו, והצטרפה לארה"ב, בריטניה, האיחוד האירופי ומספר מדינות נוספות. כניסתה של האמנה לתוקף במדינות החותמות תלוי באשרורה על ידי 5 מדינות לפחות.

ב-11 בספטמבר [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2750 (2024) בה האריכה את משטר הסנקציות נגד סודאן בשנה.

ב-15 בספטמבר [אימצה](#) מקסיקו רשמית תיקונים חוקתיים בהם נקבע כי שופטים במדינה ייבחרו ישירות על ידי תושביה, בצד שינויים נוספים במערכת השפיטה. אימוץ התיקונים התרחש על רקע [מחאות](#) נרחבות במדינה כנגדם. בהמשך לכך, במהלך חודש אוקטובר הוגשו עתירות לבית המשפט העליון של מקסיקו נגד חוקתיות התיקונים, וב-28 באוקטובר, [פרסם](#) אחד משופטי בית המשפט העליון חוות דעת המציעה לפסול חלקים נרחבים מהם.

ב-18 בספטמבר [הודיעה](#) הנציבות האירופית כי תקיף 200 מיליון אירו מכספי האיחוד המיועדים להונגריה, בשל אי עמידתה של הונגריה במועדי תשלום קנס שהוטל עליה על ידי בית הדין האירופי לצדק (CJEU) בחודש יוני 2024, בגין אי קיום החלטה קודמת של בית הדין בעניין יחסה למבקשי מקלט.

18 בספטמבר, [AP](#).

ב-25 בספטמבר [הודיעו](#) קנדה, אוסטרליה, גרמניה והולנד כי בכוונתן להגיש בקשה לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) לפתיחה בהליך נגד הטאליבן בגין הפרה של האמנה לביעור כל צורות האפליה נגד נשים (CEDAW) וביסוס משטר אפרטהייד מגדרי. בהמשך לכך, ב-26 בספטמבר [פרסם](#) משרד החוץ של גרמניה הצהרה בשם 26 מדינות המביעות תמיכה במהלך. לניתוח מעמדו של הטאליבן בפני בית הדין הבינלאומי לצדק ראו: 16 באוקטובר, [סייפולה חאסר](#), [EJIL:Talk!](#).

ב-30 בספטמבר [הגישה](#) ליטא לבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) בקשה לפתוח בחקירה נגד בלארוס, שאינה חברה בחוקת בית הדין, בגין ביצוע פשעים נגד האנושות במהלך דיכוי התנגדויות למשטר לוקשנקו, אשר לכאורה בוצעו בחלקן בשטחה של ליטא.

ב-30 בספטמבר [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2751 (2024) בה האריכה בשנה את האישור שניתן לכוח הסיוע הביטחוני בהובלת קניה לפעול בהאיטי.

[אוקטובר](#)

ב-3 באוקטובר [הודיעו](#) ממשלות בריטניה ומאורציוס כי הן הגיעו להסכם העברה של איי צ'אגוס לריבונותה של מאורציוס, זאת בהמשך לחוות דעת מייעצת של בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) בנושא.

ב-4 באוקטובר [חשפה](#) ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) שישה צווי מעצר חסויים שהוצאו בשנת 2023 במסגרת החקירה המתנהלת בנוגע למצב בלוב.

ב-4 באוקטובר [קבע](#) בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי צעדים נגד נשים בהם נוקט משטר הטאליבן באפגניסטן, מהווים רדיפה על רקע מגדרי ולכן, ככלל, על מדינות האיחוד האירופי לקבל בקשות מקלט של נשים מאפגניסטן על רקע זהותן המגדרית ואזרחותן האפגנית.

ב-4 באוקטובר [קבע](#) בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי הסכמי סחר שנחתמו בין האיחוד האירופי ומרוקו לא יכולים לחול בשטחי סהרה המערבית אלא אם קיבלו גם את אישור תושבי סהרה המערבית. באותו היום, עוד [קבע](#) בית הדין האירופי לצדק (CJEU) כי תוצרת חקלאית שנמכרת באיחוד האירופי ומקורה בסהרה המערבית, לא יכולה להיות מסומנת כתוצרת מרוקו.

ב-14 באוקטובר [הודיע](#) תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) כארים קאן, כי החליט לחדש את החקירה בנוגע למצב ברפובליקה הדמוקרטית של קונגו, בשל הפנייה שהגישה קונגו עצמה לבית הדין לחקור פשעים שביצעו קבוצות חמושות שונות במחוז צפון קיבו במדינה החל משנת 2022.

ב-18 באוקטובר [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2752 (2024) בה האריכה בשנה את משטר הסנקציות על האייטי.

ב-22 באוקטובר **קבע** בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECHR) כי רוסיה הפרה את האמנה ופגעה בחופש הביטוי, חופש ההתאגדות והזכות לחיים פרטיים באמצעות הטלת סנקציות על ארגוני זכויות אדם מכוח "חוק הסוכן הזר" שנחקק במדינה, ואשר מאפשר לממשלה להטיל קנסות ואף לסגור ארגונים שמקבלים מימון ממדינות זרות.

ב-24 באוקטובר **פרסם** הבית הלבן מזכר אודות בינה מלאכותית וביטחון לאומי.

ב-25 באוקטובר **פרסמה** ועדת החקירה הבינלאומית העצמאית של האו"ם בנוגע לפלישה הרוסית לאוקראינה דו"ח ממצאים לפיו רוסיה ביצעה באוקראינה פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה הכוללים עינויים, אלימות מינית, מתקפות נגד אזרחים ומתקפות נגד תשתיות אנרגיה אזרחיות.

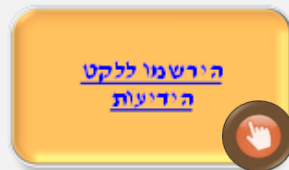
ב-29 באוקטובר **קבעה** ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) כי הליך אישור האישומים בעניינו של ג'וזף קוני, מייסד ומפקד ארגון המורדים "צבא ההתנגדות של האל" (LRA) הפועל באוגנדה, יתקיים במעמד צד אחד.

ב-30 באוקטובר **אימצה** מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2754 (2024) בה האריכה בשנה את המנדט של משימת האימות של האו"ם בקולומביה.

ב-31 באוקטובר **אימצה** מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2756 (2024) בה האריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם למשאל העם בסהרה המערבית (MINURSO).

ב-31 באוקטובר **אימצה** מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2755 (2024) בה האריכה בשלושה חודשים את המנדט של כוח התמיכה של האו"ם בלוב (UNSMIL).

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. צפו בלקטי הידיעות הקודמים.

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- stavshem9@gmail.com

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2024 כל הזכויות שמורות